

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a **KAURINTUS**

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá aŋkwa á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give slebela á Yaisu *Almasiihu. Ná aŋkwa puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Ná aŋkwa á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwárá á Akaya bademme.

² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ŋgurna, a varakurteva hairire.

Dadaamiya á ekhyaná ervaunđe ge ura kwakya am sarte á zlada

³ Ususe ge Dadaamiya, Eddejara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervaunđe ma vaatara keni.

⁴ Nane aŋkwa á ekhyamiyá ervaunđe am zlada-aha á miya bademme. Á magamiyá una ŋanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervaunđe ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa ŋane ge miya.

⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlada kwakya. Nere keni ná aŋkwa á shá zlada kina ba seke una ndza a shanaa ŋane. Daaci Dadaamiya keni

aŋkwa á ekhyamiyá ervaunđe ba kwakya, adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu.

6 Ma ŋere ŋá aŋkwa á shá zladſa keni, ba geni kure kwá shánsha ndzeda, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlabe adaliye, máki Dadaamiya aŋkwa á ekhyanjerá ervaunđe ge ŋere, ba geni a ɓalasebale ervaunđe á kure, kwá gevge emnde a farvaunđe ge ɓásha jeba á zladſa-aha ŋanna.

7 Baaka shaige á ŋere dekideki áte kure, diyanjerdiya ganakini baaka mbeda á kure áte barama á Dadaamiya. Na disaa adaba kwa palle antara ŋere am zladſa-aha. Daaci ma ba palle am ndzeda na á vamítá Dadaamiya keni.

8 Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni ŋá kataná ŋere wá, ŋá kátá kwá diyeddiye zladſa yaikke na ŋa shuwaa ŋere am kwárá á Aziya na. Shanjerushe zladſa an tsáká ire. Ndza tamanjerka dekideki ganakini watse ŋá njá an shifa.

9 Una ŋá enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á ŋere keni ndza ŋa tapántápa ganakini watse ŋá njeka an shifa na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una ŋanna, ganakini a fajertarka áte ndzeda á ŋere, amá ŋá fetarfe á ba áte ŋane. Adaba ŋane wá, ma emtsaremtsa emnde keni, sletsatertetse ba ŋane am fáyá.

10 Daaci a lyanersaa ba ŋane am zladſa yaikke ŋanna á kátá eksá shifa á ŋere na. De katafke keni á de lyánerá ba ŋane. Una ba jirire ŋá fá táma á ŋere á ba áte ŋane palle, diyanjerdiya geni ma vaatara keni á de lyanjerá ba ŋane.

11 Amá keni wá, naba melawaŋerumele an

maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melanjerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya ñála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlabe ádaliye tá de gálá ñane adaba ñere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á ñere: Nere wá, diyajerdiya am ire á ñere ganakini shagera zlááva á ñere, baaka duksa mándezawe áte ñere dekideki, baaka deme seke am dágave á kure. A vanjertaa ba Dadaamiya una ñanna, eñkale á emndimawahaka dekideki, ba Dadaamiya una a maganjeraa ñgurna-aara.

¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na ñá añkwa puwakurtá ñere bademme na wá, ñá añkwa ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándezegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlabe kwá cenevaaka elva á ñere shagera. Yá tamaa ákatafke cekwaanjudi wá, watse kwá diyeddiye bademme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunjde á kure watse ba seke nama áte ñere, náza á ñere keni watse ba seke nama áte kure.

¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa dekideki áte duksa-aha ñanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaadé, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsá á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ñanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte

we emtu? Estuweka ḋekideki. Emtu am sarte na yá aŋkwa maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu?

¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara ḋekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunjde-aaruwa palle.

¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ḥa balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, ḥane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire.

²⁰ Baaka shaige-aara ḋekideki, ba ḥane una a njamiyante názena ni a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ḥane una *Aamin á miya á katafke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya.

²¹ Zlabe ádaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, aŋkwa á ndzedamítá ba ḥane an ire-aara áte barama á Yaisu Almasiihu.

²² Arge una ḥanna zlabe ádaliye, a vamite Shedekwe Cudedde am ervaunjde. Á maraná an una ḥanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ḥanna zlabe ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zladfanakurveka ervaunjde kwakya.

²⁴ Tatayaŋjerka ḥere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ḥanna. Duksa

na njá kataná njere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una njanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zladanakurveka ervaunjde ádaliye.

² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtaŋka ervaunjde-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunjde, adába kure keni bademme watse á de zlada ervaunjde á kure.

³ Adaba una njanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zlada ervaunjde-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de vitá itare higa keni ba kure njanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake ervaunjde-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa ervaunjde á kure bademme.

⁴ Am sarte na yá aŋkwa á puwakurte wakita njanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zlada ervaunjde-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyuwa am hude-aara. Bawánka zlabé a ba kure, ya kátá ba zladakurve ervaunjde an puwa-aaruwa njanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul aŋkwa á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini aŋkwa slezladaná ervaunjde ge ura am dagave á kure. Amá diyawediye ganakini á zladiyán ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka.

⁶ Kwakya ba emnde na ta puwaara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara.

⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya ervaunjde geni a demka dzámá ire yaikke am ɻane, a kedanaaka tama-aara bademme.

⁸ Adaba una ɻanna, táslawa á kure marawanánmárá ba wáyáva mázla-aara.

⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ɻanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlabe kwá á ba an fesarfire á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme.

¹⁰ Daaci máki kwá aŋkwa yanaare haypa-aara ge slehaypa ɻanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure.

¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná ɻane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlálá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nánnna ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa.

¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza

emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas ḥanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedaa na a ganaa Yaisu *Almasiihu na anqwá á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba ḥane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajiji, hyemhye am slede bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Ba jirire ḥere wá, ḥa ba seke se á kajiji na emtake se-aara jipu na, á dízaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba ḥere ḥa emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte uñjule a lya, antara emnde na tá áte uñjule a keda keni bademme.

¹⁶ Áza emnde na tá áte uñjule a lya wá, ḥa emtake jipu, tá shá shifa am elva á ḥere. Amá áza emnde na tá áte uñjule a keda wá, ḥa emtaŋka dékideki, elva á ḥere á teda shifa am itare ba dékideki. Ware edda una hyephye ge mága slera ḥanna an ndzedaa á ire-aara? Baaka dékideki.

¹⁷ ḥere wá, a belanjeraa ba Dadaamiya ge mága slera ḥanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá ḥere wá, ganjerefka estuwa. Ḥá bálá ba elva á Dadaamiya an ervaunđe á ḥere palle á katafke-aara, adaba ḥa emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3*Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána ájwaslire*

¹ Emtu máki ḥa bakuraa una wá, watse kwá banjerá ḥá maga kurávire ḥará emtu ádaliye? Nere wá, ḥa baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyajersá átekwa. Ge kure keni, ḥá ndavakuruka nalmesheri ḥanna ge dem tate umele an ḥane. Tá maganá ba emnde ḥanna ka wá, nere ḥá maŋka, ḥa gergere.

² Adaba ba kure una kwa nalmesheri á nere, an puwa áte nere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervauŋde á miya.

³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita ḥanna, a vanjerte ge nere. Amá wakita ḥanna wá, a puwanaa an narkálam ka, a puwanaa an hákuma á Shedekwe Cufedfde á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya ḥanna á ba ankwaa na. Puwa ḥanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwa ka, a puwanaa am ervauŋde á emndimagwaha.

⁴ Na ndaanaa adaba uneka, adaba nere fanertarfe an Dadaamiya am duksa bademme, adaba Yaisu Almasiihu.

⁵ Diyanjerdiya am ire á nere ganakini ba nere an ire á nere wá, á daaka ndzedá á nere ge mága slera ḥanna, ḥá maganá an ndzedá á Dadaamiya.

⁶ A ganervaa ba ḥane emnde a slera-aara, geni ḥá bálá namána-aara ájwaslire na a

ŋgudaterán ge emnde bademme na. Am namána áŋwaslire ḷanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraita werre ka, á maganá Shedekwe Cudeddē mázla-aara slera. Adaba tawraita wá, slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya, amá Shedekwe Cudeddē wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte ḷanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara ḋekideki na. Emnde a *Iserayi-ila dzegwaránka zharaná á dem ice ḋekideki. Parakkire ḷanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraita na slera-aara ba ceba emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am hude-aara estuwa wá,

⁸ sákwa máki á maganá Shedekwe Cudeddē slera emtu, ḷane elevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya!

⁹ Tawraita wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya áŋwaslire na emnde tá shá jirire am hude-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na aŋkwa á maraná Dadaamiya am hude-aara na!

¹⁰ Daaci mí naba bánba ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am hude-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre ḷanna hyepka ba názara keni, má mí sláterá an náza vatena.

11 Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kertenj dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am hude-aara, sákwa am una á zleka dékideki na emtu? A jatermaa uwe?

12 Ná aŋkwa á enndáhá ba parakke na wá, adaba fanjertarfe an duksa ɻanna geni jirire.

13 Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, adaba aŋkwa á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá ɻere wá, ɻa baaka an wedere á mága una ɻanna mazla-aara.

14 Iserayiila-aha werre wá, ndza cenáránka maana á duksa-aha ɻanna dékideki. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenáránka maana-aara dékideki, ba seke an fada eŋkale-aatare an nalbuta á Muusa werre ɻanna. Adaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse eŋkale-aara am nalbuta ɻanna.

15 Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenáránka maana-aha-aara dékideki, ba seke an fada eŋkale-aatare an nalbuta.

16 Amá aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɻane: «Ma a semaa ware ásezza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ɻanna.»

17 Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shedekwe Cudeddse wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni aŋkwa Shedekwe á Yaakadada wá, emnde ɻanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraita.

¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya fadaaka an nalbuta werre njanna, má aŋkwa á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada aŋkwa á gamive ba seke njane. Yaikkire-aara am miya aŋkwa á far ba máráva am miya ba kelaazare keni. Kwaya njane názena á maganá Shedekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payda á njere ge njere amá aŋkwa ndzedá á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera njanna. Adaba una njanna ḥa ba dzaŋdzanje am slera njanna.

² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeka emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. Njere wá, njá vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názena ni aŋkwa á tataya jirire á Dadaamiya wá, njane á diyeddiye jirire á njere.

³ Labáre á higa na ḥa sanaa njere na, tá cenanka emnde umele dekideki, ba seke an fádá enkale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an keda na.

⁴ Itare wá, aŋkwa á piyatertá Shaitaine, njane slemándzawe na á kwárá duniya na. Á piyaterte ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire njanna aŋkwa á márá Yaisu Almasiihu

am yaikkire-aara. Máki ura a naa njane, a naa ba Dadaamiya.

⁵ Ná bálá elva á ire á njerka, ná bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba njane una Yaakadada arge emnde bademme. Nere wá, ná ba emnde a slera á kure ge melakurumele, adaba ná emnde a dábá Yaisu.

⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabedammire. Kina keni ba Dadaamiya njanna una á márá parakkire-aara á sem ervaunjde-aha á njere. Á maranjerá yaikkire á Dadaamiya na ankwá á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ Nere wá, ná ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ná an rezegire yaikke na a vanjertaa Dadaamiya na am njere. Tá disá áte una njanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ná shanaa njere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á njereka, náza á Dadaamiya.

⁸ Tá ankwá á becañerbeca an zladfa-aha gergere, amá zlaranjeraaka bademme. Ma a weshetaa estara ire á njere keni, ná á ba an táma á njere am ervaunjde.

⁹ Emnde tá ankwá á shanjeru zladfa jipu, amá yáñjeraaka Dadaamiya. Tá maganjerá palásá am haha, amá njere ná emtseka.

¹⁰ Kelaazare emnde tá tataya ba cebá shifa á njere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba nja njere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una njanna geni Yaisu á ba an shifa-aara.

¹¹ Nere emnde na zlabe ná an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadajertsagwada ge cebajcerceba, adaba ná emnde a dábá Yaisu

Almasiihu. Amá náwa ba njá á ñere an shifa, njá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni á ba an shifa-aara Yaisu.

¹² Amaana elva ñanna wá, áte vuwa á ñere wá, aŋkwa á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa áŋwaslire na kwa shanaa ázeñará na.

¹³ Aŋkwa elva am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Adaba una ñanna yá aŋkwa á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ñere keni, ñere keni shanjeránsha fetarfíre áte Dadaamiya; adaba una ñanna njá aŋkwa á bálá elva-aara.

¹⁴ Diyamidiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáyá na wá, watse á tsamitetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Bademme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara.

¹⁵ Bademme á duksa-aha ñanna aŋkwa á maganá Dadaamiya na wá, á maganá adaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ñgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a gálá zhera-aara.

Baaka lámbe á ñere, ñere ejkale á ñere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Adaba una ñanna, ña ba dzaŋdzanje. Diyanjerdiya tsa geni aŋkwa á far ba gulá ndzeda á ñere ba kelaazare, amá am ervaunđe á ñere wá, ña emnde dzaŋdzanje jipu. Adaba Dadaamiya aŋkwa á fajerem ndzeda am vuwa.

17 Zlada wá, njá aŋkwa á essha, amá watse á zlauzle. Aŋkwa yaikkire njá de sháná njere adaba zlada njanna. Yaikkire njanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa bademme. Máki yehanjerteyeha una njanna, njá zhárá zlada á njere kina hyapka ba názára keni.

18 Adaba eŋkale á njere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Adaba bademme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka dékideki wá, tá zharaná an ice ka.

5

1 Diyanjerdiya ganakini má mbedaambeda bere á haha á njere na njá am hude-aara kina, amaana vuwa laakire á njere na wá, Dadaamiya á de vanjerte bere umele áŋwaslire am samaya. Amaana: á de vanjerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge dékideki.

2 Njá á njere am duniya kina na wá, laruwa jipu, njá kumá ba daa á dem bere á njere áŋwaslire na am samaya na.

3 Adaba máki shanjeránshá tsek-waŋeremtsekwa am vuwa áŋwaslire na wá, shedekwe á njere á gevka an ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya.

4 Amá am kinire na zlaſe njá á ba am bere á haha á njere na wá, njá am zlada an tsáká ire, á vanjerte ba kyuwa. Tatayanjerka njere ganakini njá kátá tsekwese am vuwa a laakire á njere njanna ba dékideki. Estuweka. Njá kátá ma njá tsekwarhe una áŋwaslire, vuwa á samayire

na, daaci ma andze á shebanveshebe emgyegwe-aara na ɻjane á emtsa na.

⁵ A tsatsanjeraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áŋwaslire ɻjanna ge ɻjere. A vanerte Shedekwe Cudedde na wá, á maraná an una ɻjanna ganakini duksa na a baa watse á vanerteva na wá, ba jirire watse ɻjá shánsha.

⁶ Adaba una ɻjanna, ɻjere ɻja ba dzaŋdzanje. Máki zlabe ɻjá á ba am vuwa laakire na wá, diyajerdiya ganakini zlabe ɻja yiyye an tate na átekwa Yaakadada.

⁷ Kina wá, zlabe ɻjá nánka emtsaadé an ice á ɻjere. Njá á ɻjere antara ɻjane wá, á ba an fetarfire.

⁸ Ba jirire baaka shaige á ɻjere dékideki. Máki ɻjá shánsha ɻjá tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, ɻjá zlállá ádeza Yaakadada wá, wayajerwáyá jipu.

⁹ Duksa palle ɻjá kataná ɻjere wá, ma zlabe ɻjá á ba am duniya na, ma danjeraada ádezenjárá keni, ɻjá maga ba názena á kataná ɻjane.

¹⁰ Adaba bacemme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná ɻjane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá lada-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde bacemme tá melemela an ɻjane

¹¹ Adaba una ɻjanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, ɻja dise vateneka ɻjere. Daaci ɻjá aŋkwa á wava ba ge maraterá jirire á ɻjere

ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaaka ñane am ervaunjde á ñere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya.

¹² Emtu watse kwá banjerá ñá gálá ire ñará emtu ádaliye? Una ñá gálá ireka, ñá kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure dekideki, naba fautarfe an ñere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhárá ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte nja-aatare am ervaunjde.

¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde umele, kwá zharájer ba seke ñá an shaitaine ñará emtu? Máki estuwa wá, ña sha shahtaine ñanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á ñere. Daaci an eñkale á ñere ñanna wá, ñá melakuru ba ge kure an ñane.

¹⁴ Dalila á slera á ñere wá, ñá maganá adaba wáyávire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. Nane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsaremtsa kerde antara Almasiihu.

¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná ñane, adaba ñane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáyá keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázenjere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, ñá

zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza ḷa zhárá *Almasiihu an ḷane na wá, ndza ḷá maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, ḷá maṇka mázla-aara.

¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, nja-aara werre bademme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge áŋwaslire bademme.

¹⁸ Bademme á una ḷanna, a maganaa ba Dadaamiya. Nane a belaa Almasiihu, a se melamiyaahé an ḷane. Daaci a famiyar slera ḷanna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an ḷane.

¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá melemele an ḷane. Á ḷaterka am ervaunđe mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una ḷanna ge emnde bademme, geni anķwa baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci ḷere wá, ḷa we á Almasiihu, á dahákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á ḷere. Ná anķwa á magaterá ba tásle ge emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya.

²¹ Almasiihu ḷane maganaaka haypa ḋekidéki, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge ḷane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevge palle antara Almasiihu.

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹ Náwa njá aŋkwa á bakurá elva: Nere wá, njá emnde na ni Dadaamiya aŋkwa á maga slera-aara á kyá erva an njere. Dadaamiya wá, magakuránmaga njurna. Tásława á kure, gawanveka njurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey.

² Ábi bánba Dadaamiya aŋkwa an puwa am wakita-aara, a baa njane:

«Am sarte na hyephye sarte á njurna-aaruwa, ya cenakvaarcene.

Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.»

Daaci diyaweddiye ganakini sarte á njurna njanna ba una, sarte á lya emnde njanna ba una.

³ Wayanjerka njere vante ektápaare ge ura, wayanjerka an duksa mándezawe am slera á njere dékifeki.

⁴ Názena njá kataná njere wá, njá kátá tá diyajereddiye emnde ganakini njá emnde a slera á Dadaamiya. Una názena njá maganá njere am duksa bademme. Ma njá aŋkwa á shá zlada yaikke, ma njá am emtaŋkire, ma kwakya palásá na njá maganá njere keni, ba njá farvauŋde, njá ebhásha.

⁵ Ja keni hyanjerhya áza emnde, á dem daŋgay keni darájerda, ervaŋde á zlamaa bademme keni tsarantetse áte njere. Máki ba slera wá, wavaŋerwava an njane. Am sarte umele ba háre keni njá puka, zu náza za keni ſaaka dékifeki.

⁶ Njá aŋkwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini njá emnde a slera á Dadaamiya. Diyajerdiya jirire á Dadaamiya,

ηá aŋkwa njá ba cudefde, ηá farvaunjde am duksa bademme, ηá aŋkwa á maga kemaarire, Shedekwe Cudedde keni aŋkwa an ηere, ηá aŋkwa á maga wáyavire an ervaunjde á ηere palle,

⁷ ηá aŋkwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, aŋkwa á vanjerteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlaŋa á wáva á ηere ge ηere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an ηane, ma ge lyá ire á ηere keni á ba an ηane.

⁸ Emnde umele tá zlebanjerzleba, emnde umele tá epsawajerepsawa. Emnde umele tá galanjergálá, emnde umele tá zlazlanjerzlázle. Emnde umele tá zharájer ba seke ηa emnde a fida, amá ηa emnde a jirire tsa.

⁹ Tá zharájer ba seke diyaranjerka, amá diyanjerdiya tsa emnde bademme. Emnde tá zharájer ba seke irekhya-aha, amá baaka duksa umele áte ηere, ηa ba lapilayye. Tá shanjeru zlada an tsáká ire, amá ηá emtseka, náwa ba njá á ηere an shifa.

¹⁰ Emnde tá kátá tsekwnaatsekwa higa á ηere ba dékideki, amá ma vaatara keni ηere ηá á ba an higa á ηere. Νa ba talage-aha am duniyna, amá ηá gatervaa ba ηere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharájer ba seke baaka duksa á ηere, amá baaka názu ektsanjeraarektse dékideki.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, ηa ndaakurndáhá ba parakke, shebanjerakurvuweka názu am ervaunjde á ηere dékideki.

¹² Nere wá, njá wayákurá an ervaunjde á njere palle, kwa yanjeraa ba kure.

¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá ndaakur elva. Kure keni shebawañervuweka názu am ervaunjde á kure, wayawañerwáyá ba seke una ña wayakuraa njere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure dekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá njá estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle?

¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka?

¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni ñane á ba anjkwa na. Ba seke una a ndaanaa ñane anjkwa an puwa am wakita-aara, a baa ñane:

«Watse yá njá á ba am dágave-aatare, yá njá antara itare.

Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa adaba una ñanna Yaakadada Dadaamiya zlabe adaliye, a ba ñane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cudeddse, lauktu yá lyiyakurlyiya;

18 Yá de gev Eddekure, kure keni zála an ɻwásha
bademme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.
Kwaya ɻjane elva á Yaakadada na hákuma
bademme á ba ázenjárá na.»

7

¹ Bademme á waada-aha ɻjanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una ɻjanna, barawamiyaabárá ire á miya cufedfde. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya dékideki am zlálaáva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yanjeraaka ervaunjde á kure ba dey, adaba baaka emtaŋkire na ɻja magakurtaa ɻjere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una ɻjere ɻja maganaa ektápaare am kure dékideki, baaka edda una ɻja zlermuwa ɻjere dékideki am dágave á kure.

³ Bawánka zlabe ganakini ɻjá kátá fakurar ba zherwe an elva na ɻjá anjkwa á tsakaná ɻjere, una ka dékideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba ɻjane ganakini ɻja wayakurtaa an ervaunjde á ɻjere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure dékideki. Una ma zlabe ma á ba an shifa á miya, ma zlauzle shifa á miya am duniya na keni.

⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure dékideki. Bademme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bademme á zladfa na ya shuwaa ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am ervaunjde.

⁵ Zlada wá, ba jirire shanjerushe. Á ba am Makiduniya keni se shanjeránka hairire dekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunjula, emnde tá cfabanjerá á ba an elva. Ekhyaaka ervaunjde á ñere dekideki, ñá dzámá ba ire.

⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunjde ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyanjeraa ba ñane ervaunjde an sá á Titus.

⁷ Dadaamiya a ekhyanjeraa ervaunjde an sá á Titus ka palle, a ekhyanjeraa ervaunjde an elva na a melanuwa ñane ge Titus ge tsakanjersetsake na. Adaba se tsakanjersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunjde ge ñane keni. Zlabé ádaliye, a ndaanjernda ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá aňkwa á waviyuwave. Labáre á kure higitehiga jipu zlabé ádaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba calle. Yá kátá dem am nambane geni ma yá puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya.

⁹ Amá kina wá, ekhyaakkha ervaunjde-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá aňkwa dzámá názena ndzazlalaaka an uñjule-aara na, eptsakureptsam tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtanjkire na ña magakurtaa ñere cdekideki.

¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á

Dadaamiya wá, dzámá ire ḥanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire ḥanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emndé duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya.

11 Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire ḥanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bárá ire á kure am elva ḥanna! Nawanaana emtsaadé ganakini ba kure keni aŋkwa á wakurwá am ervaŋde mázlá-aara! Kwá aŋkwa á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaadé wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaadé shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva ḥanna mázlá-aara kwá an bárá?

12 Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita ḥanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una ḥanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayanjeraa kure an ervaŋde á kure palle na.

13 Adaba una ḥanna, kina wá, ekhyakuranjeraakhya ervaŋde mázlá-aara.

An ekhya ervaŋde á ḥere ba parakke! Názu a ekhyanjeraa ervaŋde zlabe ádaliye kwakya-aara wá, Titus a se beranjerá an higa yaikke,

adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa.

¹⁴ Am sarte na yá aŋkwa belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázenjárá. Kina wá, yá aŋkwa á nanna ganakini zleba ɻanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza ɻa banán ge Titus áte kure na, jirire.

¹⁵ Ba kelaá má yeheteyeha Titus názena kwa magannaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevaahé am dágave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa ɻane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare.

¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dékideki áte kure ma am uwe keni bademme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ɻá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganáa emnde a fetarfe am kwárá á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya ɻgurna á maga duksa ɻanna.

² Sharushe zlaca an tsáká ire, amá baaka názu a eksanaa zlada ɻanna áte itare dékideki, higa-aatare ba kelaá-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya.

³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare

ka dekideki, hyahya ndzeda-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezenjere,

⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya na.

⁵ Emnde ḥanna ta magaa názena tamajerka ḥere dekideki. Emtsaadé, duksa zuñjwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á ḥere keni. Bademme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adsaba una ḥanna maa, ḥá anjkwa á ndavanundave zlabe adaliye kina, geni a eptsepta ádezekure, á de zlanaazle slera á jirire na a fantuwa ḥane am dágave á kure na.

⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hyaikure-phye am duksa bademme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma eŋkale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzanđdzanjire am slera á Dadaamiya keni bademme. Wayaku-ranjerwáyá an ervaunđe á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire ḥanna keni, mag-aumága an ervaunđe á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laaire ganakini sey ba kwá fá sádake ḥanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera ḥanna, itare tá anjkwa á effá na. An una ḥanna wá, yá kátá diyeddiye máki anjkwa wáyáva á kure áte emnde umele.

⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ḥurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Al-

masiihu. Njane, bademme á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

10 Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakyiya wá, ndza kwa hayanaa ba kure zuñjwe mága slera á jirire njanna, kwa fantuwa ba kure zlabe ádaliye zuñjwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanaazle slera njanna fakurantaufe zlauzle na.

11 Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera njanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an njane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure.

12 Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzedfa á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una ankwaa am erva á kure. Njane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

13 Bawánka zlabe a ba kure: Paul á kátá puwañerem am zlada á emnde njanna, itare tá de shá ire-aatare. Una njanna ka dækideki. Yá kátá emnde bademme tá gevge palle.

14 Kina wá, ankwaa duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterteva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá ankwaa ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, bademmire á kure kwa ba palle.

15 Máki estuwa, gevge á ba áte una ankwaa an puwa am wakita á Dadaamiya a ba njane:

«Emnde na tá hálá cfáfá á samaya na, halar-vaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem hude ḥanna.

Emnde na ta halante ba cekwaanġudí keni, ta yanaa ba itare náza za.»

Titus antara emnde a puwansepue

¹⁶ Ná aŋkwa á slafaná we á ḥere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ḥane slera am Titus. Ḋanŋára aŋkwa á wava Titus ba seke ḥere ge melakurumele na.

¹⁷ Na ndavanu ganakini a eptseptsá ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ḥere ka palle, amá ba ḥane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunjde-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlabe ádaliye.

¹⁸ Náwa ḥá aŋkwa á belante egdza emmemiya umele, tá aŋkwa á duwa kerde. Egdza emmemiya ḥanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ḥane adaba waazu na aŋkwa á balaná ḥane.

¹⁹ Zlabe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á cfabájerá ḥane am shula-aha á ḥere, a melanjерumele ge mága slera á jirire ḥanna. Daaci slera ḥanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ḥanna emnde, niya á ḥere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunju wá, janjeranmejaha ba kwakya. Ná aŋkwa á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunju ḥanna, geni a tsalaraŋerka emnde adaba shagerkire á mága.

21 Ná kátá á baraavebárá shagerire na ḥá maganá ḥere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni.

22 Náwa ḥá aŋkwa á belaterte egdza emmemiya umele ge emnde buwa ḥanna. Ḫane keni maraŋerámárá wáva-aara ser kwakya, ḥá nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina dème cenáncena labáre á kure, geni shagera zláláva á kure wá, aŋkwa á wava jipu ge de melakurumele.

23 Titus wá, ḥane edda una ḥá aŋkwa á ja dábá kerde ge mága slera á Dadaamiya am dágave á kure. Amá emnde buwa na tá aŋkwa á duwa antara ḥane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá aŋkwa gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare.

24 Marawateránmárá wáyáva á kure ge emnde ḥanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádazetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ḥanna ganakini zleba na ḥá zlebakuraa ḥere na wá, an unŋule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

1 Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka dème wedere kwakya ge puwakurte elva ḥanna áte nalmesheri.

2 Adaba diyandiya ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraazleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe

na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwárá á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya. Kwaye mbákyiya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Nannjára yá ankwa á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shungu ñanna, lauktu ñá daada ñere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida.

⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ña de berakur zlabe baaka názena kwa maganaa kure wá, watse zherwe ge ñere, adaba ña bateraa baaka shaige á ñere áte kure. Názá á kure díeme wá, náza ndaaka.

⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zuñjwe, lauktu watse ñá díabaterá ñere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu ñá daada ñere. Daaci una ñanna á de márá názena am ervaunjé á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ñanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herdfante ba cekwaanjudí, á sem mbá keni, á sá ba cekwaanjudí. Edda una a herdsaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ñanna dékideki.

7 Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ñane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adfaba Dadaamiya á háyá ba edda una á fáná an higa.

8 Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa bademme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlabe ádaliye ge mága slera á shagerire bademme.

9 Estuwa, kwá gevge áte una aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha. Maggwire-aara á zleka dekifeki.»

10 Bademme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ñane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlabe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlabe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya.

11 Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure bademme, geni kwá magateránmaga zlabe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adfaba duksa á barka na kwá aŋkwa vatertá kure ge emnde ñanna á kya erva an ñere.

12 Adfaba slera á barka ñanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlabe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adfaba ñane.

¹³ Slera á barka ḥanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una ḥanna shagerire á ervauŋde á kure, tá de diyakursá áte una ḥanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá aŋkwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba ḥane. Zlabé ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni bademme na.

¹⁴ Bademme á una ḥanna, watse kwá maganá an ndzeda á kure ka, á de magakurnába Dadaamiya ḥurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlabe ádaliye an maduwa.

¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa ḥane, baaka názena mí sláterá an ḥane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vantaa Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadſe, amá máki ya yiyiye an kure wá, ya daŋdaŋe. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá,

² wayanka yá gev daŋdaŋe. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera

á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de maganá an itare.

³ Ge jirire wá, ḥja ba emndimagwaha, amá wáva á ḥjere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara.

⁴ Adaba kazlaña á wáva na ḥjá wava ḥjere an ḥjane na wá, gevka kazlaña á wáva á emndimagwaha, á vanjertá Dadaamiya kazlaña á wává á ḥjere. Kazlaña á wáva á ḥjere an ndzeda jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shabe am hude-aara kelaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ḥjá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ḥjanna,

⁵ antara kurávire na tá maganá itare, tá aŋkwa piyaterte dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. ḥjá kátá jemaa eŋkale á emnde bademme, ḥjá gaterve ba seke daŋgay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle.

⁶ Ba máki ḥja nanna fesafire á kure, kwa emnde umele wá, ḥjere ḥjá aŋkwa átekwa ge giya emnde na baaka fesafire ázetare dekideki na.

⁷ Kure kwá zhárá ba iga á duksa. Tá aŋkwa emnde umele am dágave á kure, ta bántsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde ḥjanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu.

⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ḥjanna geni yá zadakurzádfa an ḥjane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ḥjane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adaba yá galaná an uŋjule-aara.

⁹ Amá bawánka zlabe a ba kure: Paul á kátá ganjerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ḥjane am

wakita-aara na.

¹⁰ Ta bántsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sadadse, antara elva-aha na zlazlača áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva.

¹¹ Náwa elva na ηá baterná ηere ge emnde ηanna; a cенарáнца ba shagera: Bademme á názena ηа puwakurtaa ηere na wá, má watse danjeremda am dágave á kure keni, ηá de maganá á ba áte una ηanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ηа gergere an emnde ηanna, ηere ηá sleka ire á ηere an itare dekideki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhárá ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde ηanna.

¹³ Amá ηere wá, ηá gáleka ηere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ηere á tsaatse á ba áte slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ηere, ηá ebzeka nákwe dekideki. Slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ηere wá, ηá daada ádezekure an labáre á higa.

¹⁴ Daaci duwa á ηere ádezekure na ηа dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzajeruka nákwe á una a kwarajersaa Dadaamiya dekideki.

¹⁵ Daaci estuwa, galajerka ire áte slera á ura, adaba ebzajeruka nakwe á una a kwarajersaa Dadaamiya. Ná tama kwá ankwa á wálá ba lapiya am fetarfire, geni a farfe zlabe ádaliye

slera á njere am dágave á kure. Bademme á una njanna, ebzajeruka nakwe dékideki.

¹⁶ Má zlanjeruzle ázekure maa, lauktu bi watse njá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayajerka njere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Añkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.»

¹⁸ Adaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ni a galateraa njane.

11

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa ervaunđe. Ba estuwa, naba fawifa ervaunđe.

² Yá añkwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlabe ádalije, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauzle, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an enkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse njá jakurmeje na.

³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuge Almasiihu palle, kwá de wayeka an ervaunđe á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte njane. Amá yehauteyeha Hawwa, njane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara.

4 Yá an lyawa ba párakké áte kure. Adaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte njane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázeñere, shedekwe na njane á maga slera an njane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

5 Ay degiya, emnde njanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare njanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an njane.

6 Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá anjkwa an njane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakuránmárá ser kwakya am duksa bademme.

7 Am sarte na yá am dagave á kure, yá anjkwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dékideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an uñjule-aara. Emtu badzanevbadze emtu?

8 Am sarte na yá anjkwa á maga slera am dágave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shunju. Una njanna gevge ba seke ya zlaa ndzeda á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure.

9 Am sarte na yá anjkwa á maga slera am dágave á kure, ma yá an wedere á shunju keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwárá á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dékideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya

lyuwa.

¹⁰ Yá ndaakur adaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una ḷanna názu yá gálá ire átekwa. Am hude á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándezegwa piyitepiya.

¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekideki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá lyiyeka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a bela, slera á ḷere ba palle, mbate fida na.

¹³ Emnde ḷanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dfekidéki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela.

¹⁴ Magauka najipu-aara. Adaba ba Shaitaine an ire-aara keni aŋkwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya.

¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá aŋkwa á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zlada-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlañe ádaliye elva-aaruwa ḷanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zhawarika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zhawarizhárá á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá aŋkwa á zharáterá á ba an ice emnde umele na.

17 Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ɻanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine.

18 Yá zhárá ba emnde kwakya tá aŋkwa á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ɻane na wá, daaci iya keni shagera yá galantegálá ire-aaruwa.

19 Há! kwa bántsa kure kwa emnde a eŋkale tsa, aley kwá zharaterá á ba an ice emnde ɻanna tá an shaitaine na, baaka lámbe á kure!

20 Tá aŋkwa á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá aŋkwa á zlermakur-zlerma, tá aŋkwa á fakurar uksaŋwire, tá aŋkwa á magakurá palasa keni, aley kwá ndaaka elva!

21 Mbate ɻere na ɻa gakurmarge na, a maganeraa ba baakire á hákuma á ɻere ndza! Yawaŋerarye kwaye baakire á hákuma á ɻere ɻanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe keni, iya keni yá naba gálá ire an duksa ɻanna.

22 Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahim; ay degiya, iya keni ya ba palle á emnde á Ibrahim. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya keni ya ba ura *Iserayiila. Ta bantsa itare, ta eggye-aha á Ibrahim; iya keni ya ba palle á eggye-aha á Ibrahim.

23 Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasihu, amá janateruje ya. Uŋjule-aara ka tsa ndáhá una ɻanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasihu. Iya wá, ser kwakya tá ɻgudíŋguda jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una

shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na.

²⁴ Ser ilyebe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmane, kul keye ju maselmane.

²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwánerá paare á dem háye; ankwá ser palle, ya vaha, ya háré am hude á háye; ankwá ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá.

²⁶ Zlabé ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanusha zlada kwakya am erva á emnde a zá baráma, shanushe zlada kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa keni ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlada kwakya átira háye keni. Tá ankwá zlabé emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfíre, amá ba fida. Ázetare keni shanushe zlada kwakya.

²⁷ Máki ba wáva an slera ñanna wá, ya wáva. Shanushe zlada an tsáká ire. Am sarte umele ba háré keni, yá taa puka dékifeki. Am sarte umele, ma dafa, ma yawe keni, ádeteka áte we-aaruwa dékifeki, yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa ñanna keni baaka. Shanushe wahála á lailaidsfire keni kwakya, antara zlada á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zlada-aha-aaruwa umele keni zlabé ankwá ba kwakya, amá yá tsajka mazla-aara. Duksa palle yá ankwá á shujñulaná ya wá, yá shujñula ba emnde a fetarfe, ma vaatara keni yá dzámá ba itare.

²⁹ Máki yá zhárá tsafitsafe ndzeda á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedaambéda palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á márá baakire á payfa-aaruwa.

³¹ Dadaamiya Eddeñara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galau-migálá ba njane ma vaatara keni.

³² Añkwa zlabe ádaliye zladfa palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte njanna wá, ndza á kwaraná Araitas larde-aatare. Slekse yaikke na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakyiya-aha á ukvake ge tsagwaditságwada.

³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ñgudfite áte záwá-aha, daaci ta naba velise á kya biye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde njanna.

12

*Paul á gálá ire áte názena a marannaa
Dadaamiya*

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire njanna wá, zlabe yá añkwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya bademme.

² Añkwa slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe

kelaawa ju ufade vatena a mágava duksa ḷanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle.

³ Yá enndáhá zlabe ádaliye: Edda-aara ḷanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlanna-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle.

⁴ Aŋkwa elva-aha ya cenanaa am zlanna, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha cekideki. Zlabe ádaliye ba enndáhá-aara keni an piya.

⁵ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya ḷanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire dekideki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á márá baakire á payda-aaruwa.

⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa ḷane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, adaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá man̄ka una, yá kuva a kariteka emnde kwakya adaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya adaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa bademme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke adaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa ḷanna wá, yá maga ba palasa. Adaba una ḷanna, baaka kurávire ázerwa.

8 Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere ηanna am vuwa,

9 amá a ηwiyante, a ba ηjane: «Yá magaká ηgurna ba ge ebbásha-aara. Adaba má baaka payda á ura, hákuma-aaruwa á máráva kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunjde-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payda-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya.

10 Adaba una ηanna, am baakire á payda-aaruwa ηanna, amá ervaunjde-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlizlázle emnde, ma tá fá zladara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa dékideki. Diyandiya ganakini a shiyaa zlada ηanna adaba zhera á *Almasiihu. Adaba am sarte na ni baaka ndzedfa am ya dékideki na wá, yá shá ndzedfa á jirire keni á ba am sarte ηanna.

11 Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Adaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephye ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janjeramme ka an male-aha á kure ηanna ta bantsa itare ta emnde a bela na.

12 Adaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunjde jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba parákke ganakini ya slebela á ba an jirire.

13 Emtu anjkwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka dékideki, kure keni

yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shunju á kure, iya yá kátá ervaunjde á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare.

¹⁵ Iya wá, yá wavakuruwave an ndzedaaaruwa bademme; ma ya kedaa nalmaneaaruwa antara ire-aaruwa bademme adaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulá wáyáva á kure áte iya adaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa bademmire á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlabe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaim Paul, a zu shunju á miya á ba an zlerma.

¹⁷ Ya zlermákuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera.

¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una cekideki. Nere antara Titus wá, ñá ba palle am slera á ñere, eñkale á ñere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlabe a ba kure, ñá kátá lya ire á ñere an elva na ñá tsakaná ñere kinekinéka

na. Na emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na njá tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva njanna njá tsakaná njere bademme na wá, njá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa.

²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunjde-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dágaldagala, kwá aňkwa á shelha am dágave á kure, kwá aňkwa á maga ervaunjde, gergere ye á kure bacemme, kwá aňkwa á zlazlava, kwá aňkwa á za vuwa á emnde, kwá aňkwa á maga kurávire, bacemme á duksa á ba an wesha.

²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbadarmbádá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlabe tá maga ba názu zlayeka dekideki, tá maga ba dákárire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni aňkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydire á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándezawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una njanna.

² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ḥanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni bademme. Kina ya yiyyiye an kure keni, yá aŋkwa á ndaakurndáhá zlabe ádaliye ba parakke: Má watse danemda ya wá, watse baaka zatervaare ge emnde ḥanna dekideki.

³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! ḅane wá, gavka ura cekwa payda-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ḅane am kure.

⁴ Am sarte na ta zleŋelanaa áte dzangala wá, ba jirire ndza baaka payda-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ḅere antara ḅane ganjerevge ba palle. Daaci ḅere an ire á ḅere wá, baaka payda á ḅere. Amá ma watse danjeremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ḅere, am slera na ḅá de maganá ḅere am dágave á kure. Adaba ganjerevka an ire á ḅere, aŋkwa Almasiihu antara ḅere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habazauhábaza názu am zlálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, baaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini aŋkwa *Almasiihu am kure. Sey máki aŋkwa názu a mbedsakuraa áte baráma-aara.

⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ḅere ḅa emnde a bela á jirire.

⁷ Amá ḅere wá, ḅa baaka an wedere á

marakurá názena ma andze kwá diyajersá átekwa ganakini ña emnde a bela á jirire. Názena ñá yekaná ñere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shanjeránka ñere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyajerse átekwa keni, baaka lambe á ñere. Ñere ñá kátá ba kwá maga shagerire.

8 Adsaba ñá taa yanaaka jirire, ñere keni ñá maga ba slera á jirire ñanna.

9 Máki hyakurephya kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápseka hákuma á ñere mazla-aara keni, ñere ñá higa ba jipu. Daaci ñála á ñere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni baaka duksa mándezawe áte itare dekideki na.

10 Wakita ñanna yá aňkwa á puwakurtá ya kina, ya yiyyiye an kure na wá, ba geni kwá eptsepta am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma ñanna ge zadakurzádseka, a vite ge dákurá á de katafke an ñane.

Halavuwa á elva an gá use

11 Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáva, gawansege duksa mándezawe am zláláva á kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba ñane palle, á vatertá ba ñane hairire ge emnde na.

12 Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá aŋkwa á gakur use-aatare.

13 A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha ŋgurna á Yaakadada Yaisu *Almasihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an ŋane na am kure. A janmeje Shedekwe Cudedde ye á kure bademme.

**Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d